

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Nepoštovanje procedure najave i rukovođenja letenjem
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	24.05.2018. godine, 19:00 LT, letilište
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	- Zmaj sa motorom
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Dana 24.05.2018. godine oko 19:00 sati po lokalnom vremenu udruženje zmajarski klub je obavljalo letačke aktivnosti na letilištu sa mikrolakim vazduhoplovom (zmaj sa motorom). Prilikom obavljanja letačkih aktivnosti nisu ispoštovane procedure najave i rukovođenja letenjem, koje su propisane Priručnikom za korištenje letilišta i odlukama Operatora. Operator nema uvida u podatak ko je bio rukovodilac letenja za vrijeme izvođenja gore navedenih letačkih aktivnosti, obzirom da članovi zmajarskog kluba koji su obavljali letačke aktivnosti nisu izvršili najavu letenja u skladu sa Priručnikom za korištenje letilišta.</p> <p>Na pitanje koji su mogući uzroci ovog događaja, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>"Operator je licu ovlaštenom za zastupanje i predstavljanje udruženja zmajarskog kluba, u nekoliko navrata sugerisao, da se letačke aktivnosti na letilištu mogu obavljati isključivo u skladu sa Priručnikom za korištenje letilišta i ostalim zakonskim i podzakonskim pravilima i propisima. Imenovani je u postupku dobijanja Saglasnosti za korištenje letilišta potpisao i ovjerio pri nadležnom organu Izjavu pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom odgovornošću"</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Operator letilišta je obavjestio BHDCA i ovlašteno lice za zastupanje zmajarskog kluba o ovom događaju. 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja. Uvidom u Priručnik za korištenje letilišta, tačnije u poglavlje Priručnika 3.7 Organizacija i rukovođenje letenjem, konstatovano je: "za obavljanje letačkih aktivnosti unutar i van zone letilišta korisnici letilišta su dužni najaviti aktivnost Upravniku A.K. kao odgovornoj osobi Operatora putem internog Flight plana za najavu letenja na letilištu.", a što lice koje je upravljalo zmajem sa motorom nije učinilo. Uvidom u član 3.7.4 Priručnika, utvrđeno je da: "Ukoliko A.K. ne sprovodi letačke aktivnosti i Upravnik A.K. kao rukovodilac letenja po službenoj dužnosti nije fizički prisutan na letilištu, korisnici letilišta u obavezi su da svaki ponaosob izvrše pregled i provjeru PSS i opreme na letilištu prije obavljanja letačkih aktivnosti, te da organizuju rukovođenje letenjem u skladu sa odlukama Operatora letilišta", a iz navoda podnosioca izvještaja vidi se da za operacije letenja korisnika letilišta (članovi zmajarskog kluba), operator nema uvida u podatak ko je bio rukovodilac letenja za vrijeme izvođenja letačkih aktivnosti. U članu 3.7.6 Priručnika navedeno je: "Za sve letačke operacije na letilištu odgovoran je Operator letilišta. Operator određuje osobu za rukovođenje letenjem na letilištu."
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>3D prema ICAO</p> <p>Što se tiče ozbiljnosti u ovom konkretnom slučaju nije došlo je do ozbiljnog ugrožavanja bezbjednosti vazdušne plovidbe (safety) ali nepoštovanje procedura opisanih u Priručniku za korištenje letilišta, može dovesti do ozbiljnog ugrožavanja bezbjednosti vazdušne plovidbe (safety). Ovo je događaj koji se rijetko dešava.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Uputiti dopis zmajarskom klubu, kojim će se isti obavjestiti da su dužni pridržavati se odredaba Priručnika za korištenje letilišta, u cillju održavanja bezbjednosti vazdušne plovidbe (safety) na prihvatljivom nivou.</p>

Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,